

BLOC 1: LA INFORMACIÓ ECONÒMICA I FINANCERA A L'EMPRESA

▪ La comptabilitat: concepte i objectius

Ciència econòmica que estudia el patrimoni empresarial, tant de manera estàtica com dinàmica i el que fa és proporcionar informació a l'empresa i mitjançant aquesta informació la direcció de l'empresa podrà prendre decisions encertades.

L'objectiu → proporcionar informació econòmica a diferents nivells:

- A la direcció perquè tingui informació suficient per prendre decisions i planificar el futur de l'empresa
- A propietàries o accionistes per comprovar els seus interessos.
- Als treballadors i treballadores ja que en dependrà del seu treball.
- Als creditors d'una empresa perquè puguin saber si aquesta empresa presenta prou garanties per a la seguretat dels seus crèdits.

▪ Patrimoni empresarial: concepte, masses patrimonials d'actiu i de passiu

Que és el patrimoni empresarial? És el conjunt de béns, drets i obligacions que té una empresa degudament valorats en relació amb la finalitat a què es destinen,

Els **béns** és tot allò que pot ser apreciat per les persones, els **drets** són les quantitats de diners pendents de cobrament i les empreses i les **obligacions** són tot el conjunt de deutes exigibles que té l'empresa.

ACTIU Inversions	PASSIU I PATRIMONI NET Fonts de finançament
Béns Drets	Patrimoni net * Obligacions
	*PN=Actiu - Passiu

Masses patrimonials

Actiu

Actiu no corrent

- Immobilitzat intangible
- Immobilitzat material: L'empresa els utilitza per a la seva activitat.
- Inversions financeres a llarg termini: (obligacions, bons, deute públic, accions...)
- Inversions immobiliàries

Actiu no corrent

- Existències
- Realitzable: Crèdits i drets de cobrament de l'empresa.
- Disponible

Patrimoni net i passiu

Patrimoni net

- Recursos de l'empresa que es destinen a l'autofinançament més aquells que són aliens però que no cal tornar-lo com subvencions, donacions...
- No exigible.

Passiu no corrent

- Impliquen una obligació a llarg termini i s'anomena exigible a llarg termini.

Passiu corrent

- Deutes de l'empresa que s'han de tornar abans de l'any. s'anomena exigible a curt termini

- La partida doble i la normativa comptable

Partida doble

Quan es produeix un fet comptable (operació que altera el PN), hi ha una intervenció mínima de dos comptes. I per comptabilitzar-los s'utilitza la partida doble.

DEURE	HAYER
Increment d'actiu	Disminució d'actiu
Disminució de passiu	Increment de passiu
Despesa	Ingrés

- El cicle comptable. Concepte i fases

Cicle comptable

Quan ha passat un exercici comptable, que sol ser d'un any, l'empresa fa un resum de totes les seves activitats i obté el resultat de l'exercici. A continuació redacta l'estat en què es troben les seves inversions i les fonts de finançament.

Aquest procés es repeteix exercici rere exercici, s'anomena cicle comptable i es fa, d'una banda perquè l'empresa ha de complir les seves obligacions fiscals, és a dir, pagar l'impost corresponent al benefici actual si n'hi ha, i de l'altra, ha d'informar els socis o accionistes de la gestió que s'ha fet, per poder prendre decisions per millorar les possibles desviacions que s'hagin pogut produir.

Fases:

- 1) Es parteix d'un balanç de situació inicial que ens informarà dels béns i drets, que posseeix l'empresa i de com els ha finançat.
- 2) A continuació es fa l'anomenat **assentament d'obertura** que consisteix a escriure tots els elements d'A en el deure de llibre diari i tots els elements de P i PN en l'haver
- 3) Assentaments de gestió de l'any al **llibre diari**: assentaments de les operacions que es van realitzant dia a dia
- 4) Traspàs al **llibre major** dels assentaments, en el qual estan representats tots els comptes
- 5) **Balanç de comprovació**, la intenció del qual és comprovar que les anotacions efectuades en el llibre major a partir dels assentaments del llibre diari s'hagin passat correctament.
- 6) **Correccions de final d'exercici en el llibre diari**
- 7) **Operacions de tancament** (regularització, assentaments de tancament..)

Principis comptables

1. **Empresa en funcionament**: Els estats financers es preparen prenent com a base que l'activitat de l'empresa continuarà en un futur previsible
2. **Data del fet o meritació**: Implica el registre comptable de les transaccions i altres esdeveniments empresarials, atenen quan succeeixen i no quan es paguen o es cobren.
3. **Uniformitat**: Estableix l'obligatorietat de mantenir en el temps un criteri adoptat per a l'empresa.
4. **Prudència**: Indica l'obligació de comptabilitzar els beneficis fins el tancament de l'exercici, mentre que els riscos de pèrdua s'han de comptabilitzar tan aviat com sigui possible.

5. **No-compensació:** Prohibeix la compensació de partides d'actiu amb les de passiu, i les despeses amb els ingressos.
6. **Importància relativa:** Permet la no aplicació estricta d'algun principi quan la incidència quantitativa i qualitativa sigui d'escassa rellevància.

▪ Concepte i objectius de l'anàlisi d'estats financers. Confecció dels comptes anuals.

Classificació del balanç de situació en masses patrimonials (annex 1)

El balanç reflecteix tots els béns, drets i obligacions que l'empresa té en una data determinada, la del dia en què es formalitza el balanç. Normalment es fa el dia 31 de desembre.

És un element d'informació que totes les empreses tenen en comú i pot servir per fer el anàlisis comparatives entre diferents empreses del mateix sector de l'activitat econòmica. Així les empreses poden comparar balanços anteriors i treure'n conclusions de l'evolució; d'aquesta manera, poden predir d'alguna manera el seu futur.

El balanç ha de presentar les dades que conté d'una manera equilibrada, l'equació fonamental de la comptabilitat:

$$\text{Total d'actiu} = \text{patrimoni net} + \text{total de passiu}$$

Estructura del compte de pèrdues i guanys

El compte de pèrdues i guanys és un estat comptable que té com a objectiu calcular el resultat que una empresa ha obtingut durant un exercici econòmic, a més d'explicitar la composició del resultat i les operacions que s'han hagut de fer per arribar a aquest resultat.

És un compte anual que tota empresa té l'obligació de fer i proporcionar una informació important sobre l'origen de les despeses i els ingressos de les empreses.

▪ Concepte, càlcul i interpretació de fons de maniobra, actiu corrent, passiu corrent, actiu no corrent i recursos permanents

Que és el fons de maniobra? El fons de maniobra és el conjunt de recursos que l'empresa necessita per poder-se finançar durant el període comprès entre el moment en què es paga als proveïdors i el moment en què es cobra dels clients. Com més curt sigui aquest període més petit serà el fons de maniobra necessari.

Càlcul i interpretació

El fons de maniobra que es defineix com la part de l'actiu corrent que és finançada amb fons del patrimoni net i passiu no corrent.

$$FM = AC - PC$$

$$FM = (PN + PnC) - AnC$$

El fons de maniobra té un doble sentit:

- És l'actiu corrent necessari per mantenir el ritme de l'activitat de l'empresa.
- És la quantitat de recursos permanents que l'empresa ha de destinar perquè la seva activitat assoleixi l'estabilitat de funcionament.

Fons de maniobra positiu

Un fons de maniobra positiu dona un marge operatiu a l'empresa, ja que sap que amb el seu actiu corrent pot liquidar la totalitat del seu exigible a curt termini (passiu corrent) i que encara disposa d'aquest marge.

Perquè hi hagi un equilibri patrimonial en la relació entre l'actiu i el patrimoni net i passiu s'ha de complir:

- Els recursos financers permanents i a llarg termini (patrimoni net i passiu no corrent) s'han d'emprar per a les inversions a llarg termini (actiu no corrent)
- Els recursos financers a curt termini (passiu corrent) han de finançar una part de les inversions a curt termini (la part restant de l'actiu corrent).

Fons de maniobra negatiu

El fons de maniobra ha de ser suficient per assegurar el funcionament a curt termini i garantir l'estabilitat de l'estructura financera.

Un fons de maniobra negatiu significaria que una part de les inversions a llarg termini (actiu no corrent) serien finançades amb exigible a curt termini (passiu corrent), cosa que podria provocar que l'empresa tingués problemes per pagar els deures i estigués a prop de la suspensió de pagaments.

Hi ha empreses que funcionen amb un fons de maniobra negatiu o molt petit. Com per exemple un hipermercat. La situació de l'empresa serà normal, sempre que el termini de pagament (proveïdors i creditors) sigui superior al termini de cobrament (clients i deutors).

- **El cicle d'explotació. Càlcul i interpretació del període mitjà de maduració (econòmic i financer), en relació amb el capital circulant mínim. (annex 4)**

Què és el PMM? És el temps que generalment triga l'empresa a recuperar els diners que ha invertit en el procés productiu, per tant el nombre de dies en que l'actiu corrent fa una volta completa.

- **Període mitjà de maduració econòmic**

És el temps que dura tot el cicle d'explotació des que es produeix l'entrada de les matèries primeres al magatzem fins que es cobren les factures i les lletres dels clients.

- **Període mitjà de maduració financer**

És el temps en que generalment l'empresa triga a recuperar els diners que ha invertit en la compra de materials per a la producció.

- **Període mitjà de maduració d'una empresa comercial**

Les empreses que es dediquen a la compra venda d'un determinat producte no tenen procés productiu per tant només tenen aprovisionament, cobrament i pagament.

Cada vegada que l'empresa acaba un cicle d'explotació obté un benefici, ja que amb l'import dels productes que es venen l'empresa recupera tots els costos i obté el marge de benefici. És per això que la durada del cicle sigui com més curta millor.

- **Relació entre el període mitjà de maduració i el fons de maniobra**

El fons de maniobra és el conjunt de recursos que l'empresa necessita per finançar-se durant el període de maduració financer. Per això com més curt sigui el període de maduració, menor serà el fons de maniobra necessari.

Si l'empresa presenta un període mitjà de maduració financer negatiu, també pot presentar un fons de maniobra negatiu.

- **Anàlisi financera: càlcul i interpretació de les ràtios de disponibilitat, tresoreria, liquiditat, solvència (o garantia), endeutament i estructura del deute (annex 4)**

- ✓ **Disponibilitat**

Capacitat de cobrir els deutes amb els saldos més líquids: caixa i banc (0,3 – 0,4)

- ✓ **Tresoreria**

Liquiditat immediata (0,8 – 1,2)

- ✓ **Liquiditat**

Solvència a curt termini (1,5 – 1,8)

- ✓ **Solvència o garantia**

Solvència a llarg termini (1,7 – 2)

- ✓ **Endeutament**

Grau de dependència respecte el finançament aliè (0,2 – 0,8)

- ✓ **Estructura del deute**

Percentatge de passiu corrent (0,2 – 0,5)

Desequilibris financers i possibles mesures correctores

Excés de liquiditat: És possible que tinguin actius líquids (disponible o realitzable) que proporcionen una rendibilitat nul·la o baixa. L'empresa hauria de dur a terme inversions que li proporcionin una rendibilitat més alta.

Dèficit de liquiditat

- 1) Si la ràtio de tresoreria és baixa però la liquiditat és superior a 1, cal aconsellar que apliqui una política de venda d'existències i el seu cobrament a curt termini (promocions, baixades de preu...)
- 2) Si la ràtio de liquiditat és més petita que 1, però l'empresa no té problemes de solvència:
 - Renegociar el deute a curt termini per convertir-lo en exigible a llarg termini.
 - Vendre actius improductius de l'empresa i cobrar-los en efectiu o a curt termini.
 - Demanar un préstec a llarg termini per liquidar els deutes.

Excés de solvència: Es corre el risc de mantenir actius improductius o amb baixa rendibilitat.

Dèficit de solvència: L'empresa ha d'aconseguir finançament propi o subvencions ja que està molt endeutada. Sortir d'aquesta situació és difícil, ja que es complica trobar inversos que estiguin disposats a arriscar els seus recursos.

Es pot renegociar el deute a llarg termini i convertir per exemple deute en recursos propis per mitjà de l'oferta als creditors de titularitzar els seus saldos

- Anàlisi econòmica: càlcul i interpretació de la rendibilitat econòmica, la rendibilitat financera, la rendibilitat de les vendes (annex 5)

Rendibilitat econòmica

Què és? És el rendiment de l'actiu, és a dir, de les inversions totals de l'empresa.

És el rendiment obtingut per l'empresa de cada unitat monetària invertida en la seva activitat, és a dir, la taxa amb la qual són remunerats els actius de l'empresa. Si aquesta relació es fa més gran significa que l'empresa obté més rendiments de les inversions.

Hi ha 2 components, el marge i la rotació. El marge indica els beneficis per unitat venuda i la rotació indica la rotació de l'actiu respecte a les vendes. Això ens permet veure com pot augmentar la rendibilitat econòmica:

- Incrementant el marge s'augmenta el preu de venda o bé disminuint els costos unitaris.
- Incrementant la rotació: s'augmenten les vendes en una proporció més gran que l'actiu o bé es redueixen les inversions.

Rendibilitat financera

Què és? És la relació entre el benefici net i els recursos propis. Mostra el benefici generat per l'empresa en relació al capital aportat pels socis.

Presenta 3 elements. El marge, es a dir, el percentatge de benefici net sobre cada unitat monetària de vendes. La rotació de l'actiu de les vendes. I el palanquejament, que es defineix com la relació entre les inversions (actiu) i els recursos propis de l'empresa.

Per millorar la rendibilitat financera s'actua sobre aquests 3 components:

- 1) Incrementant el marge: pujant els preus de venda o reduint els costos.
- 2) Incrementant la rotació: reduint l'actiu o incrementant les vendes.
- 3) Incrementant el palanquejament: el fet d'augmentar la relació entre l'actiu i els recursos propis implica augmentar l'endeutament de l'empresa.

El palanquejament pot tenir un efecte positiu sobre la rendibilitat financera de l'empresa. Incrementant els recursos aliens (endeutament) pot augmentar la rendibilitat financera sempre que el cost del capital que es demana en préstec és inferior al rendiment de les inversions (rendibilitat econòmica).

Rendibilitat de les vendes

- La verificació comptable: la auditoria. Concepte i tipologia.

L'auditoria consisteix a analitzar si les anotacions que estan plasmades en els documents comptables descriuen adequadament els fets que les han produït. A més té com a objectiu elaborar un informe sobre la fiabilitat de la informació economicofinancera analitzada.

Les auditories es poden classificar:

- Segons la procedència i la professionalitat:
 - **Auditoria externa**
Consisteix en la revisió del comptes anuals feta per professionals independents a l'empresa, aplicant unes normes acceptades legalment.
 - **Auditoria interna**
És la realitzada pel personal de l'empresa i consisteix a verificar l'existència, el compliment i l'eficàcia dels controls interns de l'organització.
- Segons la finalitat i el contingut:
 - **Auditoria operativa**
Tracta de revisar els procediments portats a terme per l'organització de l'empresa amb finalitat d'analitzar-ne l'eficàcia i l'eficiència.
 - **Ecoauditoria**
Consisteix a controlar l'impacte ambiental de les empreses.